

Innspill til store satsinger i budsjettet for 2019

Innhold

Innspill store satsinger til KD 2018.....	2
1. Oppsummering av forslag – innspill store satsinger til KD i 2018-budsjettet:	2
2. Forslag til innspill utenfor rammen til KD 2019-budsjettet	3
1. 30 nye studieplasser - bachelor i sykepleie – finansieringskategori E	3
2. Utdanning i marine fag (studieplasser i fiskeri- og havbruksvitenskap og akvamedisin)	3
3. Masterstudium i luftfartsvitenskap	3
4. Kategoriendring maritim profesjonsutdanning	5
5. Drift av nytt isgående forskningsfartøy og anskaffelse av nytt kystfartøy for Nord-Norge og Svalbard	6
6. 20 nye studieplasser – bachelor i ambulansearbeid – finansieringskategori D.....	6
7. Rekrutteringsstillinger	7
Oversikt over alle innkomne forslag til store satsinger i budsjettet for 2019	8

1. Oppsummering av forslag – innspill store satsinger til KD i 2018-budsjettet:

Tiltak	2018*	2019*	2020*
Studieplasser i sykepleie	3.420.000	6.840.000	10.260.000
Fiskeri- og havbruksvitenskap, 20 plasser	723.000	2.169.000	3.615.000
Akvamedisin, 10 plasser og kategoriendring	1.197.000	3.592.000	5.985.000
Master i luftfartsfag og fullfinansiering av bachelor i luftfart	11.850.000	11.850.000	11.850.000
Kategoriendring bachelor i nautikk	13.608.000	13.608.000	13.608.000
CARE-Kompetansesenter for snøskred	6.000.000	6.000.000	6.000.000
Klimaøkologisk observatorium	25.923.000	26.883.000	27.952.000
Kystfartøy nord	175.900.000	162.300.000	
Drift av isgående forskningsfartøy	35.000.000	35.000.000	35.00.000
Oppbygging av laboratorer ved IVT.fakultetet	40.500.000	22.800.000	17.000.000
Tromsø Museum - prosjekteringskostnader	20.000.000		
Rekrutteringsstillinger			
Sum			

*) Kostnadsbudsjettet er oppgitt i 2016 - kroner

2. Forslag til innspill utenfor rammen til KD 2019-budsjettet

1. 30 nye studieplasser - bachelor i sykepleie – finansieringskategori E

I henhold til Statistisk sentralbyrås rapport over utvikling i arbeidsmarkedet for helse- og sosialpersonell (Arbeidsmarked for helse- og sosialpersonell fram mot 2035 (Roksvaag og Texmon, 2012), er det anslått at det totalt sett vil være et underskudd på 23 000 sykepleierårsverk i 2035 dersom man ikke øker utdanningskapasiteten. Sentrale myndigheter har i vesentlig grad rettet oppmerksomheten mot kommunehelsetjenesten for å møte rekrutterings- og kompetanseutfordringer (jf. Kompetanseløftet 2015 og Meld. St. 29 (2012-2013). Beregninger viser at kommunene i 2024 vil ha behov for 22 prosent flere sykepleiere enn i 2014.

Gjennom fusjonene med Høgskolene i Finnmark, Narvik og Harstad ønsker Universitetet i Tromsø å styrke regionenes utdanningskapasitet da denne er spesielt viktig for regionenes tilgang på kvalifiserte sykepleiere. Institusjonen har også gode erfaringer med desentralisert sykepleie, der evalueringer viser at en stor majoritet som har tatt utdanninga jobber som sykepleier i sin hjemstedskommune. Det bes om at UiT styrkes med 30 studieplasser og med intensjon om å styrke utdanningene med sitt primære nedslagsfelt utenfor Tromsø.

2. Utdanning i marine fag (studieplasser i fiskeri- og havbruksvitenskap og akvamedisin)

Norge står foran en betydelig vekst i verdiskapningen fra havet – opp mot en seksdobling frem til 2050. Klimaendringer, økt havtemperatur og mindre havis tilsier at mye av økningen vil komme i de nordlige havområdene. Globalt vil mye av behovet for å brødfø en voksende befolkning måtte dekkes gjennom marine ressurser.

Ved UiT Norges arktiske universitet har det vært en betydelig vekst i søkningen til marine fag. Næringen etterspør flere kandidater, og tidligere kandidater er svært etterspurte på arbeidsmarkedet. Til det tverrfaglige bachelorprogrammet i fiskeri- og havbruksvitenskap (fiskerikandidat) søkes det om 20 nye studieplasser i kategori E.

Akvamedisin (fiskehelse) er et integrert mastergradsstudium. Det er ønskelig å øke kapasiteten fra 10 til 20 studenter. Dette vil også være i tråd med KDs signaler om det bør være 20 studenter per kull for å sikre god studiekvalitet. Sammen med UiB søkes det også om en endring av finansieringskategori fra C til A, tilsvarende veterinærstudiet. Dette begrunnes med at kostnadsbildet er sammenlignbart.

En snarlig og kraftfull satsing på de marine utdanningsprogrammene er avgjørende for å få fart på det grønne skiftet og en bredere utnyttelse av havet (den blå bioøkonomien). UiT prioriterer nå en ny havbrukssatsing innen områder som biologi, bioteknologi, fiskehelse, produksjonsteknologi, forvaltning og økonomi/markedsføring. UiT bidrar også internasjonalt gjennom eksport av kunnskap på områder hvor Norge ligger langt fremme. Dette gjelder blant annet bestandsforvaltning, bærekraftig havbruk og teknologi.

3. Masterstudium i luftfartsvitenskap

UiT Norges arktiske universitet er den viktigste leverandøren av kompetanse i og for nordområdene. Universitetet ønsker å forsterke denne posisjon ved å opprette et mastergradsprogram i

Luftfartsvitenskap. Masterprogrammet har sitt primære fokus og forskningsperspektiv på operativ sikkerhet i luftfartsoperasjoner i nord.

Luftfart er en av de viktigste transportformene i nordområdene (Helsetransport, frakt, passasjer, overvåkning). Økt aktivitet i nordområdene som følge av petroleumsutvikling, fiskeri og havbruk, mineralutvinning, turisme krever infrastruktur, søk og redning (SAR), oljevernberedskap, lostjenester, miljøovervåkning og helse-, passasjer og cargotransport ¹.

Luftfartsoperasjoner i nordområdene foregår i noen av de mest krevende områdene i verden med store avstander, utfordrende topografi, kortbanenett, få automatiserte prosesser og manglende infrastruktur på flyplassene. Operasjon av fly og helikopter i arktiske strøk stiller derfor høye krav til aktørenes ferdigheter, teknologi, kompetanse, ledelse, organisering og samhandling.

Norsk luftfart skal være verdensledende på å operere i arktiske strøk. Å trene piloter i å fly og operere i nord skal være UiTs bidrag til norsk og internasjonal luftfart. Programmets mål er å bidra til at operativ kompetanse blir en nasjonal eksportvare.

Opprettelsen av Masterprogrammet i Luftfartsvitenskap er en naturlig forlengelse av det nasjonale ansvaret UIT har for luftfartskompetansen i Norge. Universitetet huser Norges eneste offentlig finansierte trafikkflygerutdanning, som tilbyr en integrert bachelorgrad med sertifisering i henhold til internasjonale standarder (CPL- ATPL sertifikat). Masterprogrammet bidrar til et fyllestgjøre et helhetlig og integrert utdanningsløp i luftfartsvitenskap.

Utvikling av moderne masterprogram må skje i tråd med moderne tanker om utdanning. Universitetene må lage forskningsbaserte utdanninger som er relevante for de miljøene og næringene de skal kvalifisere for. Det fordrer tett samspill mellom industri og utdanningsmiljøene. Masterprogrammet i Luftfartsvitenskap er utviklet og tuftet på et slikt ideelt samspill.

Det moderne arbeids- og næringsliv nødvendiggjør fleksible pedagogiske løsninger og studieløp. Arbeidet med programmets pedagogiske profil og undervisningsmetoder har tatt utgangspunkt i at studentene har lange operativ erfaring innen luftfart. Arbeidet med programplanen har også lagt vekt på å utvikle porteføljen av digitale løsninger som sikrer fleksibilitet i utdanningsløpet.

Flyelskapene og myndighetsorganer har imøtesett utvikling av luftfartsutdanningen på universitetsnivå. Arbeidet med å forankre bransjens kompetansebehov har utvikling av emnene, fastsettelse av kompetanse og kunnskapsmålene i programplanen gjennomført i tett samspill, gjennom dialogmøter, fagsamlinger og arbeidsmøter med nasjonale og internasjonale operative luftfartsmiljøer, luftfartsaktører og luftfartsmyndigheter. Masterprogrammet har fått bred støtte og støtteerklæringen fra nasjonale og internasjonale bransjeaktører (Emirates, SAS, Norwegian, Widerøe, Lufttransport, NHO m.fl).

Kompetansebyggingen innen luftfart har tradisjonelt skjedd utenfor den akademiske verden. En hovedutfordring ved å etablere masterutdanning i luftfart, er at det er et begrenset vitenskapelig fagmiljø innen luftfart. Samtidig har det vært viktig å sikre programmets tilstedeværelse og tilhørighet i operative miljø. Budsjettet øremerker 8 såkalte II- stillinger. Et klart flertall av disse skal bekles av fagpersoner og kompetansebærere med operativ bakgrunn, erfaring og tilhørighet i luftfarten.

¹ Avinor i Nordområdene – muligheter og strategier. Oslo 20. mars 2014.

Arbeidet med å knytte fag og kompetansepersoner inn mot studiet i II- stillinger er allerede i gang. Det er allerede ansatt tre personer fra henholdsvis SAS, Norwegian og Lufttransport i II – stillinger ved UIT. I tillegg har programmet knyttet til seg fagpersoner allerede ansatt ved UIT til arbeidet med den gradvise oppbygging av emneporteføljen som allerede har funnet sted. Behovet for å bygge opp et vitenskapelig luftfartsvitenskapelig fagmiljø i Norge og ved UIT er også ivaretatt i budsjettet gjennom en permanent rekrutteringsstipendiatstilling.

Luftfart er et flerfaglig bransje som trekker veksler på fagområder som psykologi, teknologi- og ingeniørfag, jus, pedagogikk, økonomi, organisasjon og ledelse, fysiologi, medisin, informatikk, automasjon. Dette skaper gode muligheter for å utnytte tverrfaglige, tverrfakultære og samarbeidssynergier mellom fagmiljø ved det sammenslåtte UiT. Det er allerede etablert en tverrfaglig forskningsgruppe i Human Factors ved UIT (Human Factors in the High North).

Budsjett

Utdanningen er kostnadsberegnet til 7,6MNOK fullt utbygd (2017-kroner). Dette vil være dekket inn av studiepoeng- og basisfinansiering fra KD.

Utdanningen er ferdig prosjektert med 4MNOK i støtte fra UDs Barents2020 program. Det er budsjettet med 6,6 årsverk, hvorav 4 førstestillinger. Driftskostnadene er budsjettet med til sammen 0,915MNOK hvor drift av simulatorer er største enkeltpost med til sammen 0,5MNOK.

	Per år
	kull 1+2 (20 + 20 stud)
Antall studenter	20 + 20 stud.
Studiepoengsproduksjon (75 000)	3 000 000
Studieplass-finansiering (115 000)	4 600 000
Sum inntekter	7 600 000
II-stillinger (4 stillinger, fra 1. år)	800 000
II-stillinger (4 stillinger, fra 3. år)	800 000
Førsteamanuensis (fra 1. år)	1 010 000
Førsteamanuensis (fra 2. år)	1 010 000
Førsteamanuensis (fra 2. år)	1 010 000
Professor (fra 2. år)	1 210 000
Rekrutteringsstipendiat	845 000
Driftskostnader	415 000
Drift av simulator(er)	500 000
Sum kostnader	7 600 000

4. Kategoriendring maritim profesjonsutdanning

Det henvises til Kunnskapsdepartementet brev fra 23 oktober 2012 (ref 11/5470) hvor det ble opplyst at dersom en vurdering av kategoriendring for maritim utdanning skal gjøres for fremtidige budsjettår, vil dette gjøres i en helhetlig kontekst for alle institusjonene som tilbyr maritim utdanning. I denne sammenhengen vises det til tidligere budsjettforslag fra tidligere Høgskolen i Buskerud og Vestfold, Universitetet i Tromsø, Høgskolen i Ålesund og Høgskolen i Stord og Haugesund.

Universitetet i Tromsø ber med dette om en stegvis innføring av endret finansiering fra kategori E til B etter tilsvarende modell som er gjort for grunnleggende lærerutdanning. Det vises til tidligere innsendte kostnadsberegninger som grunnlag for kategori B. Kategoriendringen vil sikre en bærekraftig maritim profesjonsutdanning og vil avvike behov for fremtidige tilleggsbevilgninger.

UiT Norges arktiske universitet søker om endret strategisk tildeling, fra kategori E til B, for 27 studieplasser innenfor maritim profesjonsutdanning.

5. Drift av nytt isgående forskningsfartøy og anskaffelse av nytt kystfartøy for Nord-Norge og Svalbard

I samarbeid med UiT og øvrige statlige institusjoner med forskningsfartøy har Havforskningsinstituttet (HI) utarbeidet en felles rapport om fremtidig fartøybehov for utdanning og forskning, samt vedlikehold av lange tidsserier. Rapporten er sendt til NFD som behandler saken på vegne av de andre berørte departementene. I rapporten anbefales det at FF Helmer Hanssen videreføres til 2026, samt at det skal anskaffes et nytt Kystfartøy Nord fra 2020 på i størrelsesorden 40-50 m (rapportens alternativ 1).

Det nye isgående forskningsfartøyet *F/F Kronprins Håkon* vil være i operativ drift i løpet av 2018. Fartøyet eies og drives av UiT Norges arktiske universitet, Havforskningsinstituttet (HI) og Norsk Polarinstitutt (NP) i fellesskap. Formell eier av fartøyet er Klima og miljødepartementet v/Norsk Polarinstitutt. Havforskningsinstituttet har ansvar for driften av fartøyet, mens UiT er ansvarlig for havnelokaliteter og lager i Tromsø som er fartøyet's hjemmehavn. I Statsbudsjettet for 2018 ble det i budsjettet til UiT ikke bevilget penger til bruk av Kronprins Haakon. UiT ber om 35 mill kr til drift av HNK Haakon.

UiT eier i tillegg forskningsfartøyene *Helmer Hanssen*, *Johan Ruud* og *Hyas*. Fartøyene er svært ulike i størrelse og bruksområde. Helmer Hanssen har isklasse og kan gå i arktiske farvann med en viss mengde is. Johan Ruud og Hyas er mindre, og beregnet for kystfarvann i nærheten av Tromsø. Med Kronprins Håkon vil den samlede kapasiteten øke betydelig. Det er likevel nødvendig å opprettholde en hensiktsmessig sammensetning av fartøyflåten, både av hensyn til kapasitet og driftsøkonomi. På grunn av alder/slitasje og nye krav til HMS vil Johan Ruud fases ut fra 2020. Her anbefales det at denne erstattes med et nytt Kystfartøy for nordlige farvann og Svalbard.

UiT ber om at det bevilges midler til drift og investering i nytt Kystfartøy Nord med hjemmehavn Tromsø. Investeringskostnadene er beregnet til 350 millioner kroner, realisert i perioden 2019-2021, mens driftskostnadene vil utgjøre rundt 35 millioner i full drift fra 2022 (alt i 2017-kroner).

6. 20 nye studieplasser – bachelor i ambulansearbeid – finansieringskategori D

Som resultat av initiativ fra Helse-Nord og Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) har UiT ved Det helsevitenskapelige fakultet utredet og utviklet et studietilbud i ambulansearbeid.

Sentralisering av lege- og legevakttilbudet medfører at ambulansetjenesten i høy grad er det akuttmedisinske tilbudet som pasientene møter først. En slik organisering inngir mye tillit, og samtidig et stort ansvar. Ambulansetjenesten i Norge består av over 500 beredskapsenheter innen bil-, båt og luftambulans. Totalt utføres i underkant av 900 000 oppdrag hvert år og hvert tredje oppdrag er definert som potensielt livstruende.

Ambulansetjenesten er en unik leverandør av helsehjelp. Det leveres medisinske tjenester i en "utenfor-sykehus" - setting med utgangspunkt i delegasjon fra lege. Selv om tjenesten ikke er uavhengig i sin utøvelse av medisinsk behandling, er yrkesutøvelsen relativt ofte utført uten direkte tilsyn og med betydelig krav til vurdering, problemløsning og beslutningstaking.

Bachelorstudiet kvalifiserer hovedsakelig til arbeid i ambulansetjenesten, men også andre stillinger i det private og offentlige arbeidsmarkedet er aktuelle. Eksempler på arbeidsplasser en paramedic kan utøve yrket sitt i, er bil-, båt og luftambulanse, akuttmottak, AMK (akuttmedisinsk kommunikasjonsentral), legevakt og innen Forsvaret. Tjenesten er i sterk utvikling og kompetanse som paramedic etterspørres i økende grad.

Studiet er utviklet i samarbeid med det akuttmedisinske miljøet på UNN, og praksis i utdanningen er avklart med helseforetakene.

7. Rekrutteringsstillinger

I årene 2014-2017 har det blitt tildelt totalt 509 rekrutteringsstillinger til de norske universitetene over Statsbudsjettet. Av disse har UiT mottatt 37 stillinger, noe som utgjør 7,3 % av alle nye stillinger. Til sammenligning har Nord Universitet mottatt 56 stillinger og UiS 90 stillinger, tilsvarende henholdsvis 11,0 % og 17,7 % av totalt antall stillinger. Noe av årsaken til at de nye universitetene har fått en betydelig andel av stillingene er at de skal bidra til å styrke doktorgradsutdanningen ved institusjoner som for kort tid siden var høyskoler.

UiT Norges arktiske universitet har vært gjennom tre fusjoner i årene 2013-2016. De tidligere høyskolene som har fusjonert med UiT hadde stor vekt på profesjonsutdanninger og har tilført en utvidet og endret fagportefølje for det nye UiT. En effekt av fusjonen mellom Høgskolen i Tromsø og UiT i 2009, er at profesjonsfagene viser til økt forskningsaktivitet i form av flere publikasjonspoeng. Fagområdene jobber aktivt med å bygge opp forskningskapasiteten, det publiseres mer i tellende kanaler og flere søker midler hos eksterne finansieringskilder.

Etter de siste års fusjoner er det behov for nye rekrutteringsstillinger til UiT. Disse trengs spesielt innenfor nye fagområder som er kommet til fra de tidligere høyskolene der det er et stort behov for å øke forskningskompetansen. Store deler av de tidligere høyskolemiljøene sammenfaller med fagmiljøer i de nye universitetene. I en situasjon uten fusjon ville det vært sannsynlig at disse institusjonene ville fått tilført rekrutteringsstillinger på linje med de nye universitetene. Samtidig er det nødvendig å ivareta de fagområdene ved UiT som lykkes i nasjonale og internasjonale konkurransearenaer slik at de fortsatt holder seg i forskningstoppskiktet. For å bygge nye fagområder og opprettholde kvaliteten i de gode forskningsmiljøene, er det samlet sett behov for flere rekrutteringsstillinger til UiT.

Oversikt over alle innkomne forslag til store satsinger i budsjettet for 2019

De samlede innspillene fra enhetene til budsjettet 2019 utenfor rammen fremkommer i følgende tabell:

Tiltak	Enhet	2019
Laboratorieinvesteringer	IVT	52 500
Nettstøttet fleksibel utdanning	IVT	6 161
Oppbygging av Master i bygg og anleggsteknikk (20 studieplasser i kategori C)	IVT	2 120
‘Mikrohagen’ – eit nytt tiltak innan forskningsformidling i Botanisk hage	TMU	2 000
20 nye studieplasser – bachelor i ambulansearbeid – finansieringskategori D	Helsefak	
30 nye studieplasser - bachelor i sykepleie – finansieringskategori E	Helsefak	
10 studieplasser bachelor og master i ernæringsvitenskap – finansieringskategori D	Helsefak	
15 nye studieplasser i bachelor- og master i farmasi – finansieringskategori B	Helsefak	
Fiskeri- og havbruksvitenskap, 20 plasser - finansieringskategori E	BFE	723
Akvamedisin, 10 plasser og kategoriendring fra C til A	BFE	1 197
Klimaøkologisk observatorium for arktisk tundra (KOAT)	BFE	26 883
Kystfartøy nord/investeringskostnader	BFE	215 000
Kystfartøy nord/driftskostnader	BFE	0
Totale innspill UiT		306 584